

«Botiflers i Ceballuts»

(Aproximació al teatre col·lectiu)

Si no hi ha cap força major —possibilitat que els cartells anunciadors d'actes a l'aire lliure han consagrat amb la sàvia fórmula de «si el tiempo no lo impide»— i que nosaltres voldríem matisar amb tota una delicada sèrie de circumstàncies que ara no ve del cas explicar, el dissabte dia 6 estrenarem «Botiflers i ceballuts». Obra que hem sotstitulat una mica abusivament com a «Història - dramàtica - narrativo - pirotècnica - sobre - la vida - i - fets - d'un - país - mediterrani - on sovint - la - història - es repeteix».

Es tracta d'una obra col·lectiva, de paternitat difuminada, d'intencions definitivament didàctiques i divertides i d'interpretació multitudinària. No cal dir que queda assegurada una representació emocionant, sobretot, per què la quantitat de gent participant i el fet de tractar-se, en molts casos, de saba nova, fa pensar en la possible presència d'un nombre important de dificultats.

La temàtica és variada però amb una línia central: És la història de Catalunya en una doble versió: la dels famosos 40 anys que acaben el 20-N i, per altra banda, la història del nostre país des de la vinguda dels romans. No cal dir que el retaule d'escenes que il·lustren el tema, són d'una versemblança discutible, però, generalment, d'una certa hilaritat conceptual.

Dèiem —i volem insistir-hi— que es tracta d'un teatre «col·lectiu». L'obra ha

estat pensada i escrita per a ser interpretada per molta gent, sense experiència teatral especialment notable.

Avui dia que, tantes vegades, s'ha intentat fer participar al públic en les inquietuds i plantejaments de l'obra, nosaltres hem volgut trobar una línia equilibrada: no hi participa tot el públic però sí quasi un centenar de persones, entre els que fan la comèdia i els que ajuden a fer-la. Esperem que aquesta participació massiva integri molta gent a l'espectacle. I que els fets que narra arribin a ser d'alguna utilitat informativa per a tothom. «Botiflers i Ceballuts» que s'emmarca en una experiència que comença a ser coneguda —la de la colla que vam organitzar la «Volta en carro als Països Catalans»— és un pas més en una línia d'incorporació dels nostres pobles a una progressiva presa de consciència popular davant la geografia i la història dels Països Catalans.

Una incorporació que passa pels camins de la diversió, la gresca, l'aventura i, si convé; com en aquest cas; la comèdia. «Botiflers i Ceballuts» que s'estrenarà a l'Aliança de Lliçà d'Amunt, dissabte dia 6, i posteriorment a Sta. Eulàlia, amb un repartiment tan llarg que no cabria en aquesta crònica, és a mig camí entre una obra de teatre, una conferència i un hapening.

Serà molt que una cosa o altra, no els sigui a vostès d'alguna utilitat. Que vostès ho passin bé.

Dia 6 de Gener de 1979

a les 10 del vespre

a l'Aliança de Lliçà d'Amunt

**estrena mundial de l'obra de
teatre**

«Botiflers i Ceballuts»

Ull viu i fora errades

Un amic nostre, mecànic de professió, ens ha demanat quina és la paraula catalana que tradueix la castellana **eje**, mot que molts catalans usen correntment en el llenguatge parlat.

Amb molt de gust contestem la consulta.

La forma moderna adoptada pels escriptors catalans és **eix**. A València i a la comarca de Tortosa és viu el mot **aix**, del llatí **axis**.

Creiem que **eix** és la forma més pròpia de la llengua literària, sobretot per a expressar el concepte científic de línia recta al volt de la qual gira un element geomètric, o que parteix per meitat alguna superfície, o serveix d'element central de referència d'altres elements, com en els **eixos** de coordenades, per a fixar-ne la posició, fer mesuraments, etc.

Per a expressar conceptes tècnics, podem usar els següents mots:

arbre, quan vulguem dir la peça de fusta o metall que passa pel centre d'un cos giratori i li fa de suport;

embarrat, quan ens referim a un d'aquests arbres, llargs, que serveixen per a la transmissió de la força mecànica;

fusell, quan es tracta de la barra de ferro o de fusta, posada perpendicularment a la línia de tracció d'un carruatge, que pels extrems es fica dins el botó de les rodes;

pern o **piu**, quan parlem de la peça de ferro que uneix les peces de les frontisses de portes i finestres i les fa girar.

Com pot comprovar el nostre bon amic, disposem de moltes paraules. Ara el que cal és saber-les usar.

Com que aquest amic nostre tracta amb automòbils, ens permetem, així mateix, recordar-li una mica de vocabulari molt freqüent dins la seva tasca i que gairebé sempre s'usa indegudament.

Així, en lloc de **freno**, direm **fre**;
en lloc d'**amortiguador**: **esmorteidor**;
en lloc d'**embrague**: **embragatge**;
en lloc de **faros**: **fanals**;
en lloc de **limpiaparabrisas**: **neteja-parabrisas**;
en lloc de **guanteras**: **caixeta dels guants**;
i en lloc d'**amperímetro**: **amperòmetre**.

M.